

CrnaGora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-5490/1

Podgorica, 02.06.2021. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA

-n/r ministra, gospodina prof. dr Ratka Mitrovića -

Poštovani gospodine Mitroviću,

Povodom *Predloga uredbe o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se ne dostavlja plan praćenja emisije gasova sa efektom staklene bašte*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga uredbe* i pripremljeni *Izveštaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent*, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst *Predloga uredbe* i *Izveštaj o analizi uticaja propisa* utvrđeno je da za implementaciju *Uredbe* nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja sa aspekta državnog budžeta nema primjedbi na *Predlog uredbe o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se ne dostavlja plan praćenja emisije gasova sa efektom staklene bašte*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
------------------	---

NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se ne izrađuje plan praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte
----------------------	--

1. Definisavanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predloženim tekstom Uredbe uspostavlja se se normativni okvir za vazduhoplovne aktivnosti za koje nije potrebno izrađivati plan praćenja emisija vazduhoplova.

Predloženi tekst Uredbe doprinijeće da Crna Gora bude u potpunosti spremna za ulazak u EU sistem trgovanja emisionim jedinicama, nakon sticanja članstva u Evropskoj uniji, i to precizno definišući koje vazduhoplovne aktivnosti neće biti uključene u taj sistem kroz nacionalni okvir. Takođe, važno je napomenuti da je trgovina emisijama jedno od završnih mjerila za Poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene.

Naime, Evropski sistem trgovine emisijama gasova sa efektom staklene bašte (engl. European Union Emission Trading System ili skraćeno EU – ETS) predstavlja savremeni odgovor Evropske unije na problem klimatskih promjena. Kreiran je sa idejom da se ekonomski odredi cijena gasova sa efektom staklene bašte koje jedan operater emituje.

Nacionalni avio-operater je već dio EU ETS šeme za avijaciju, u skladu sa Direktivom 2008/101/EC za sektor vazduhoplovstva. Država koja pruža administrativnu podršku operateru je Njemačka, a nacionalno nadležno tijelo za uključivanje vazduhoplovstva u EU ETS je Njemačka uprava za trgovinu emisijama (Deutsche Emissionshandelsstelle, DEHSt).

Naime, od 2010. godine, nacionalni operater vazduhoplovnog prevoza (Montenegro Airlines) je u obavezi da prati i izvještava o emisijama CO2. Planove monitoringa MA od 2010. godine odobrava DEHSt – Njemačka uprava za trgovinu emisijama. Njihovi izvještaji o emisijama GHG su redovno verifikovani od strane "Task4aviation" (verifikaciono tijelo angažovano po ugovoru).

Predloženim tekstom uredbe biće normirano za koje vazduhoplovne aktivnosti se ne prati i ne izvještava o emisijama, odnosno za koje aktivnosti nije potrebno izraditi plan praćenja emisija vazduhoplova.

Ukoliko bi se izabrala "status quo" opcija, ne bi se uspostavio nacionalni okvir za koje vazduhoplovne aktivnosti nije potrebno izraditi plan praćenja emisija vazduhoplova, što bi direktno negativno uticalo na

neispunjavanje završnog mjerila za Poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene, u dijelu koji se odnosi na trgovinu emisijama.

Odlaganje uvođenja nacionalnog okvira, odnosno donošenja ove Uredbe, značilo bi da Crna Gora ne bi imala definisane koje aktivnosti ne ulaze u sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene baste- EU ETS. Status quo nosio bi i manju vjerovatnoću ispunjavanja obaveza predloženim Nacionalnim utvrđenim doprinosom, kao i obavezama iz potpisanih međunarodnih sporazuma. Indirektno, na globalnom nivou, Crna Gora iako je mali emiter sa svega od 0,009% učešća na globalnom nivou, doprinijela bi pogoršanju klimatskih uslova, emitovanjem gasova sa efektom staklene baste više od dozvoljenog.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim propisom normiraće se za koje aktivnosti se ne prati i ne izvještava o emisijama gasova sa efektom staklene bašte

Kada bude Crna Gora dio EU, operateri vazduhoplova svoje poslovne aktivnosti realizovaće u okolnostima slobodne i konkurentne trgovine emisionim kreditima na međunarodnom tržištu.

Predlogom Uredbe se doprinosi daljem toku pregovora u okviru Poglavlja 27 Životna sredina i klimatske promjene sa Evropskom Unijom imajući u vidu da se stvaraju uslovi za postepeno usklađivanje sa relevantnim EU propisima iz oblasti klimatskih promjena :

- Direktivom 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta o uspostavljanju sistema za trgovinu emisijama gasova s efektom staklene bašte u okviru Zajednice, kojom se mijenja Direktiva Savjeta 96/61/EC;
- Direktivom 2008/101/EC Evropskog parlamenta i Savjeta kojom se mijenja Direktiva 2003/87/EC u pogledu uključivanja vazduhoplovnih aktivnosti u sistem za trgovinu emisijama gasova s efektom staklene bašte u okviru Zajednice;
- Direktivom 2009/29/EC Evropskog parlamenta i Savjeta kojom se mijenja Direktiva 2003/87/EC da bi se poboljšao i proširio sistem za trgovinu emisionim jedinicama gasova s efektom staklene bašte u okviru Zajednice;
- Odlukom Komisije 2009/450/EC o detaljnom tumačenju vazduhoplovnih aktivnosti navedenih u Aneksu I Direktive 2003/87/EC Evropskog parlamenta i savjeta;

Predloženim propisom se sprovode ciljevi iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena 2016-2020, kao i iz

Programa pristupa Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2021. Takođe, ispunjavaju se aktivnosti predviđene Nacionalnom strategijom u oblasti klimatskih promjena 2015-2030.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju
-

Opcije za postizanje ciljeva iz ovog propisa su primijenjena opcija uspostavljanja okvira za koje vazduhoplovne aktivnosti se ne izrađuje plan praćenja za emisije gasova sa efektom staklene bašte ili, zadržavanja "Status quo" kao druga opcija.

Umjesto opcije trajnog zadržavanja neregulisanog stanja, odabrana je opcija uvođenja nacionalnog okvira koji će omogućiti jasno definisanje za koje aktivnosti nije potrebno pratiti emisije gasova, kao ni izvještavati o istim.

Imajući u vidu da oblast trgovine emisijama regulisana u našem zakonodavnom okviru uvođenjem nacionalnog sistema za trgovinu emisijama i odnosi se na operatere stacionarnih postrojenja, donošenje novih odredbi kojim bi se ova oblast dodatno uredila je neophodno. Ovo je moguće jedino postići kroz donošenje ove Uredbe.

Bez normiranja na način utvrđenog Uredbom ne bi bilo moguće uspostaviti za koje aktivnosti nije potrebno izraditi plan praćenja, pratiti i izvještavati o emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

Obaveza donošenja Uredbe o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se ne izrađuje plan praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte proizilazi iz Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Sl.list CG" br.073/19 od 27.decembra 2019.godine).

-

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Propis jača konkurentost operatera vazduhoplova koji u skladu sa aktuelnim tendencijama prihvataju da nove investicije, u smislu prilagođavanja vazduhoplova koji troše manje goriva i samim tim moraju doprinosti smanjivanju emisija gasova sa efektom staklene bašte koje proizilaze iz Okvirne UN konvencija o promjeni klime i Pariskog sporazuma iz 2015 godine,

Primjena Predloga uredbe neće izazvati troškove na teret građana i privrede.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
-

-Za implementaciju predloženog propisa nijesu potrebna nova sredstva iz Budžeta Crne Gore.

-Implementacijom ove Uredbe ne proizilaze dodatne međunarodne finansijske obaveze.

- Ne.

-Ne postoje posebne sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti
-

-Pomoć prilikom izrade teksta Predloga uredbe ekpertsku pomoć pružili su regionalni eksperti, kao i nacionalni eksperti.

-Za potrebe izrade teksta Predloga uredbe osnovana je Radna grupa koju su između ostalog činili predstavnici: Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva ekonomije, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, kao i predstavnici ostalih relevantnih institucija.

-Konsultacije sa zainteresovanim stranama su obavljane kako na radnim sastancima i u direktnoj komunikaciji, tako i dostavljenim predlozima i sugestijama u pisanoj formi.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
-

-Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.

-Tokom implementacije Uredbe, slučaju potrebe, u skladu sa propisanim procedurama nadležno ministarstvo redovno će obavještavati Evropsku Komisiju.

-Glavni indikatori po kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je mogućnost ispunjenja završnih mjerila u okviru Poglavlja 27.

-Monitoring i evaluaciju sprovođenja Uredbe će vršiti: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma .

Podgorica, 06.05.2021 god.

MINISTAR

Prof. dr Ratko Mitrović